

Handläggare: Mats Westin
Telefon: 508 33 012

Till
Utbildningsnämnden 2009-05-14

Forskarstudier för lärare i Stockholms stad

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår utbildningsnämnden besluta följande

1. Utbildningsförvaltningen ges i uppdrag att genomföra de insatser som syftar till att ge lärare i Stockholms stad möjlighet att delta i forskarutbildning som beskrivs i ärendet .

Thomas Persson
Direktör

Göran Isberg
Avdelningschef

Sammanfattning

Av förvaltningens utlåtande till utbildningsnämndens beslut om Inriktning för arbetet med att stärka forsknings- och utvecklingsarbetet i Stockholms skolor, augusti 2008, framgår att lärare ska ges möjlighet att inom ramen för sin läraransättning delta i forskarutbildning som syftar till licentiatexamen.

Förvaltningen föreslår att totalt 10 lärare, under förutsättning att ställda kvalifikationskrav uppfylls, ges möjlighet till forskarstudier med inriktning mot licentiatexamen.

Sammantaget innebär satsningarna på forskarutbildning för lärare i Stockholms

stad, d.v.s. Lärarlyftets forskarutbildning, löneutfyllnad för lärare med doktorand-tjänst och helt kommunfinansierade forskarstudier med inriktning mot licentiatex-amen, att nämnden under tiden 2009 – 2013 totalt avsätter drygt 20 mkr för dessa insatser.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kvalitetsavdelningen i samverkan med berörda avdelningar.

Bakgrund

Förvaltningen har i uppdrag att stärka kopplingen mellan relevant forskning och skolans verksamheter i syfte att öka måluppfyllelsen.

Av förvaltningens utlåtande till utbildningsnämndens beslut om Inriktning för arbetet med att stärka forsknings- och utvecklingsarbetet i Stockholms skolor (augusti 2008) framgår bland annat följande.

”Forskningen är av central betydelse för att stärka lärarnas och skolans arbete att förbättra elevernas måluppfyllelse och utveckla skolans verksamhet. Relevanta forskningsresultat och kontakter med forskning kan stärka skolan på flera sätt. Genom att ta del av relevanta forskningsresultat och knyta långsiktiga kontakter med forskare och forskarmiljöer kan skolan vidga sin repertoar av utvecklingsverktyg och metoder. Vidare kan skolan genom att knyta till sig lärare och skolledarare med högskolekompetens på avancerad nivå (magister- och mastersexamen) eller forskarnivå (licentiat- eller filosofiedoktorsexamen) ytterligare förbättra förutsättningar för analys- och utvecklingsarbete på den egna skolan.

Mot denna bakgrund bör staden eftersträva en förstärkning av forskning som kan synliggöra förutsättningar och värden som lärare upplever som viktiga och nödvändiga för att utveckla sin professionalism. Utmärkande för sådan forskning är att läraren och skolan är delaktig i forskningen. Aktionsforskning och praxisnära forskning är exempel på sådan forskning. Som en konsekvens av detta bör staden överväga att finansiera forskning inom områden som är av särskild betydelse för arbetet med att på relativt kort tid söka forskningsbaserad kunskap i syfte att förbättra måluppfyllelsen. Att söka långsiktig samverkan med forskare och forskningsmiljöer inom angelägna områden blir en naturlig följd.”

Av inriktningsärendet framgår vidare bland annat att ”den statliga satsningen på forskarutbildning till licentiatexamen inom ramen för Lärarlyftet ger staden möjligheter att erbjuda lärare att forska inom ramen för någon av de forskarskolor

som valts ut. Den medfinansiering som krävs från skolhuvudmannen finansieras med centrala utvecklingsmedel.”

Förvaltningen har därför beslutat att ge 23 lärare möjlighet att delta i Lärarlyftets forskarutbildning. Utbildningen pågår under 5 terminer (forskarutbildning 80 %, lärararbete 20 %) vilket innebär att flertalet lärare beräknas avsluta sin forskarsutbildning 31 december 2010. Utbildningsförvaltningens kostnad för detta beräknas till sammanlagt 6 mkr för åren 2009 och 2010.

I inriktningsärendet sägs vidare att vad gäller forskarutbildning till doktorsexamen *”kommer utbildningsförvaltningen att uppmuntra och underlätta för lärare att söka forskartjänster som finansieras med statliga medel. Utbildningsförvaltningen bör pröva frågan om att erbjuda dessa lärare att behålla viss del av sin lärarlön under studietiden.”*

Förvaltningen har därför beslutat om riktlinjer för löneutfyllnad till lärare som erhåller doktorandtjänst. Beslutet innebär att lärare har möjlighet att under vissa förutsättningar beviljas löneutfyllnad med upp till motsvarande 80 % av sin lärarlön. Förvaltningens bedömning, som bygger på att totalt 5 lärare erbjuds löneutfyllnad, är att kostnaderna uppgår till 500 tkr per år.

Till detta kommer också satsningar som staden gör, främst inom ramen för lärarlyftet, att ge lärare och skolledare möjlighet att inom ramen för sin anställning studera på avancerad nivå med sikte på magister- och mastersexamen.

I nämndens verksamhetsplan för år 2009 sägs att förvaltningens samarbete med i första hand Stockholms universitet ska stärkas och att förvaltningen ska finansiera ett tiotal licentiander.

Nämnden har tidigare tagit ställning för att staden träffar en avsiktsförklaring med Stockholms universitet. En väsentlig del i denna avsiktsförklaring är att staden tillsammans med övriga kommuner i Stockholms län söker ett fördjupat samarbete med Stockholms universitet vad gäller skolrelevant forskning. I avsiktsförklaringen framgår att staden och universitetet har en gemensam vilja att utveckla skolrelevant forskning i syfte att stärka skolornas förutsättningar att förbättra måluppfyllelsen.

Under våren har förts en dialog med Stockholms universitet om ett sådant fördjupat samarbete. Resultatet av denna dialog är att universitetet i anknytning till Lärarutbildningsnämnden på Stockholms universitet startar en forskarskola med didaktisk inriktning. Utbildningsförvaltningens bedömning är att avsiktsförklaringen

och den särskilda överenskommelsen om en didaktisk forskarskola utgör en god grund för ett fördjupat samarbete med Stockholms universitet vad gäller skolrelevant forskning.

Utbildningsförvaltningens synpunkter och förslag

Vad avser helt kommunfinansierad forskarutbildning för lärare med inriktning mot licentiatexamen i Stockholms stad föreslår utbildningsförvaltningen att samarbetet med Stockholms universitet fördjupas genom att lärare ges möjlighet till forskarstudier inom ramen för en ny forskarskola.

Förvaltningen bedömer att modellen för forskarstudier med inriktning mot licentiatexamen är att läraren studerar på halvtid, (50 %) deltar i centralt initierade utvecklingsinsatser på 10 % och arbetar i skolan 40 %. Skälen till detta är främst att det är viktigt att läraren upplever forskarutbildningen som en del i sin läroanställning men även att en långsammare studietakt ger möjlighet för fler lärare att samtidigt delta i forskarutbildningen. Det senare är angeläget för att kunna skapa grupper och nätverk av mycket kvalificerade lärare som redan under forskarutbildningen kan bidra till utvecklingsarbetet i skolan. Fördelningen bör dock prövas från fall till fall och kan med hänsyn till studier behöva ändras under studietiden. Sammantaget innebär detta att forskarstudierna pågår under 4 år. Förvaltningen bedömer att de som antas också kommer att behöva göra en personlig insats för att kunna genomföra forskarutbildningen.

Förvaltningen föreslår att totalt 10 lärare, under förutsättning att ställda kvalifikationskrav uppfylls, ges möjlighet till forskarstudier med inriktning mot licentiatexamen. Tillsvidare anställda lärare i staden ges möjlighet att anmäla sitt intresse, att med oförändrade anställningsvillkor, delta i forskarutbildningen. Kvalifikationskraven utgår från en bedömning av lärarens förutsättningar att genomföra forskarutbildningen, lärarens intresseområde, lärarens yrkeskvalifikationer och potential för att bidra till gemensamt utvecklingsarbete. Förvaltningen fattar utifrån intresseanmälningarna beslut om vilka lärare som ska ges möjlighet till forskarstudier med inriktning mot licentiatexamen, den formella antagningen görs av Stockholms universitet.

Utbildningsförvaltningen har, hittills under år 2009, beslutat ge två lärare möjlighet att forskarstudera på det sätt som föreslås i ärendet. Båda dessa lärare kommer även att knytas till den nya forskarskolan för didaktik vid Stockholms universitet.

Sammantaget innebär satsningarna på forskarutbildning för lärare i Stockholms stad, d.v.s. Lärarlyftet forskarutbildning, löneutfyllnad för lärare med doktorandtjänst och helt kommunfinansierade forskarstudier med inriktning mot licentiatex-

amen, att nämnden under tiden 2009 – 2013 totalt avsätter drygt 20 mkr för dessa insatser.

Tabell. Beräknade kostnader per år i tkr.

	2009	2010	2011	2012	2013
- Lärarlyftets- förskartutbildning	2300	2300			
- Löneutfyllnad	100	500	500	500	500
- Licenciander	750	2900	4000	4000	4000
Summa	3150	5700	4500	4500	4500